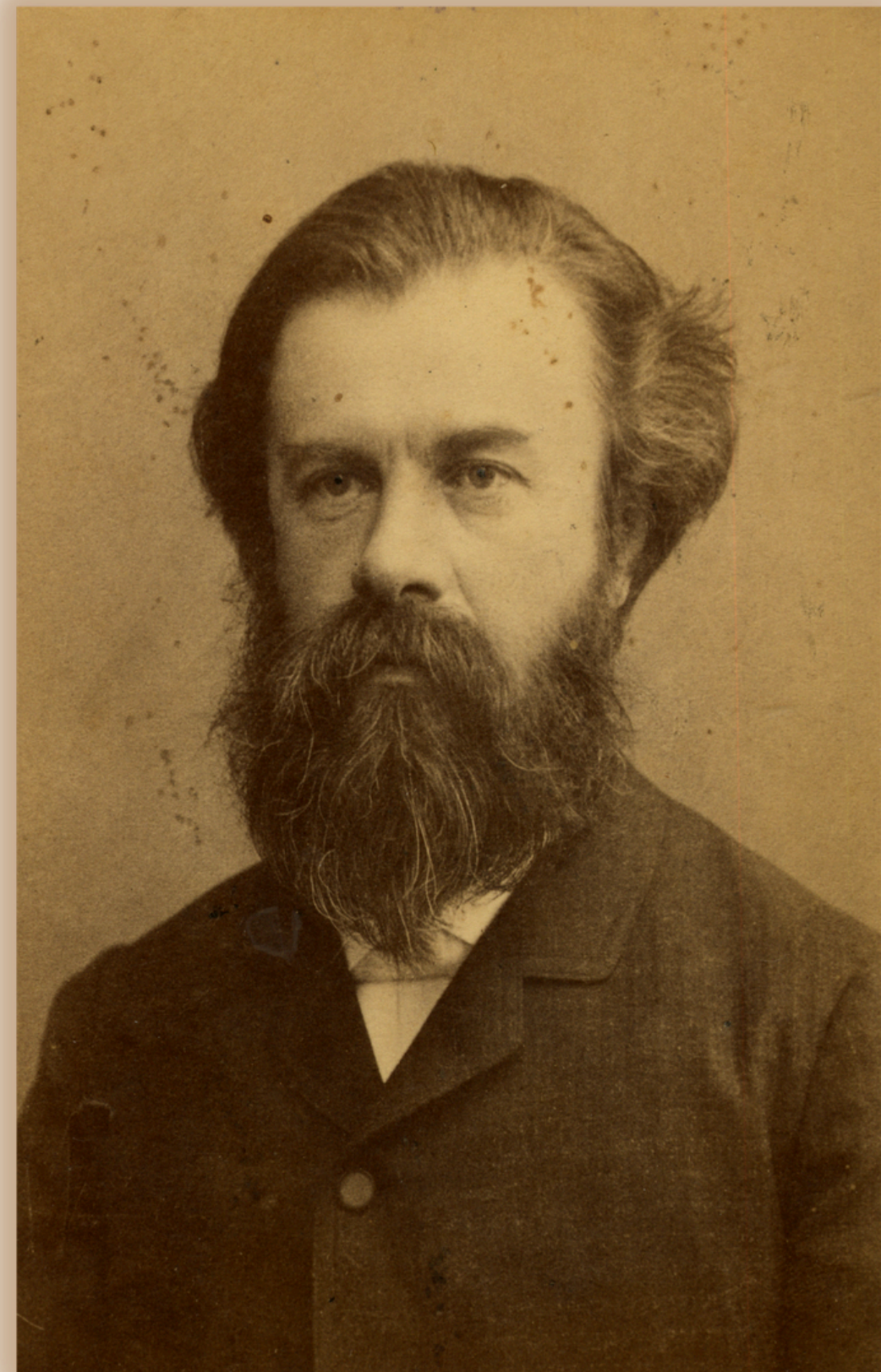

Драгоманов

Михайло

Петрович

1841-1895

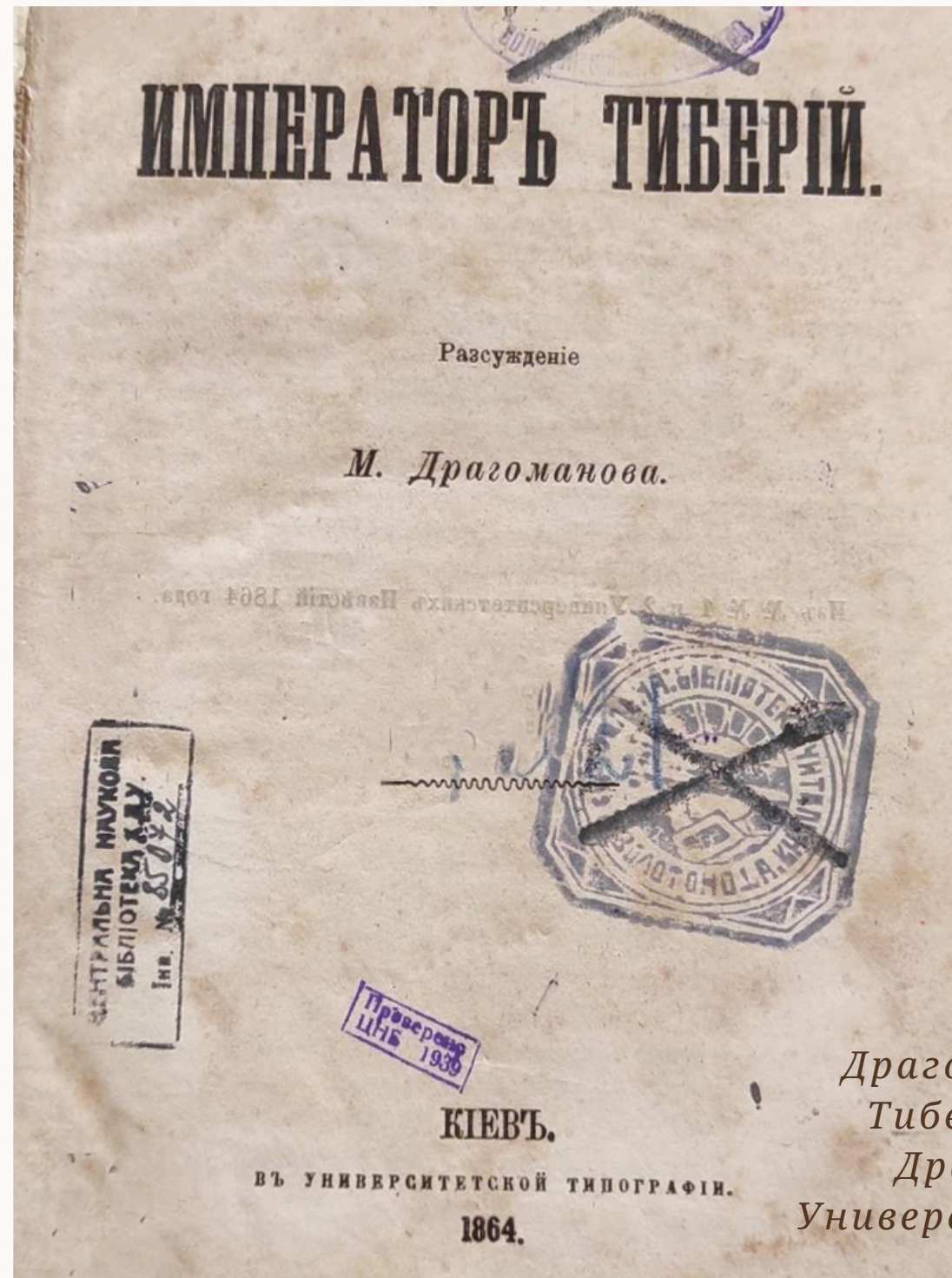
Михайло Драгоманов — один із провідних представників української суспільно-політичної думки XIX століття, організатор «Старої громади», засновник українського видавничого осередку в Женеві, професор Софійського університету.

Вчений послідовно відстоював свободу особистості, розвиток української культури та право українців на власний шлях. Представлені прижиттєві видання його праць є цінним джерелом для пізнання ідей та інтелектуальної спадщини одного з найвпливовіших українських мислителів свого часу.

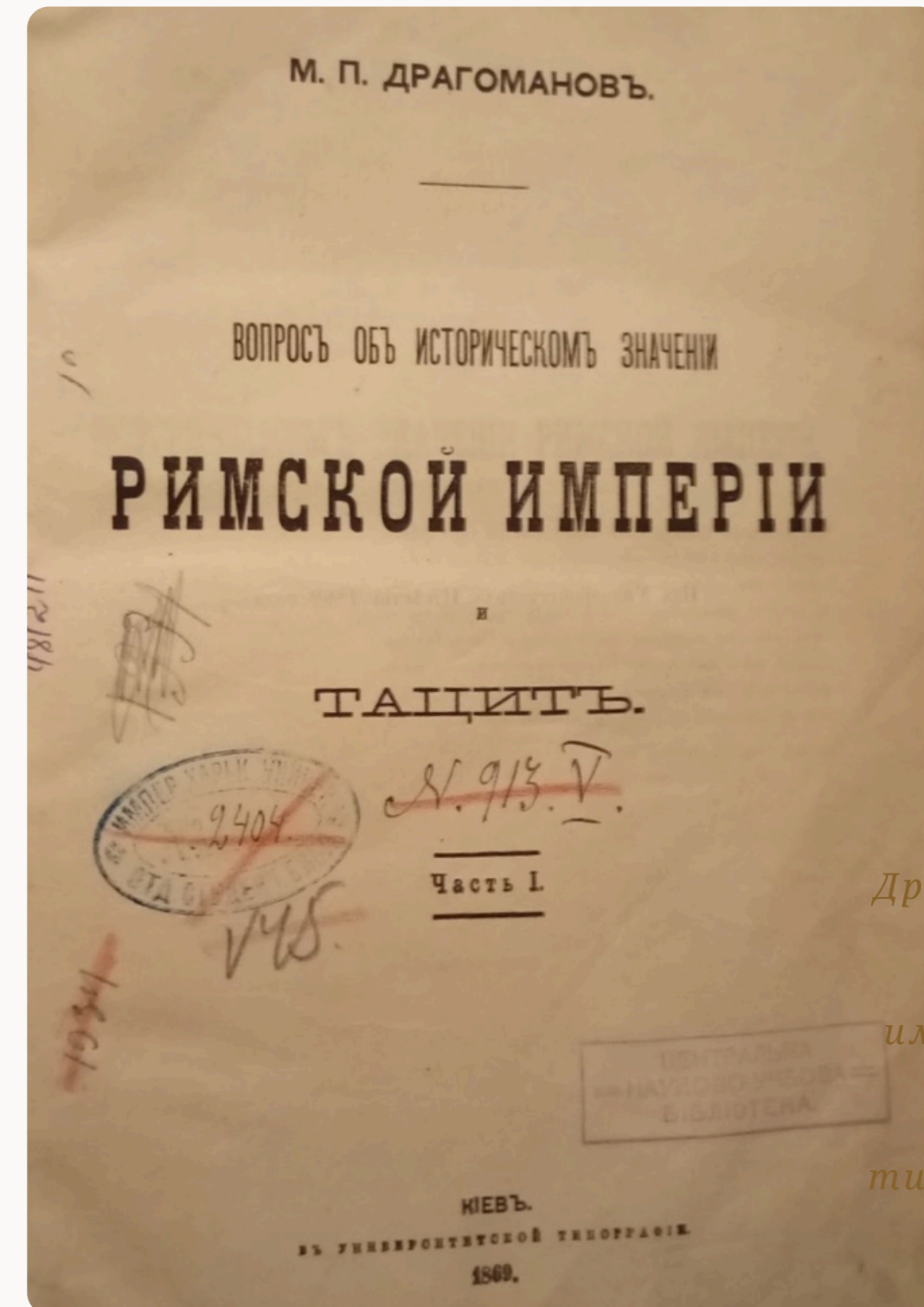

*Члени Київської громади, серпень 1874
(М. Драгоманов другий від вікна)*

У 1864 році Михайло Драгоманов захистив дисертацію «Император Тиберий», а у 1869 році захистив магістерську дисертацію «Вопрос об историческом значении Римской империи и Тацит». Цей труд заклав фундамент для наукової кар'єри Драгоманова як видатного історика-антикознавця та прогресивного університетського викладача.

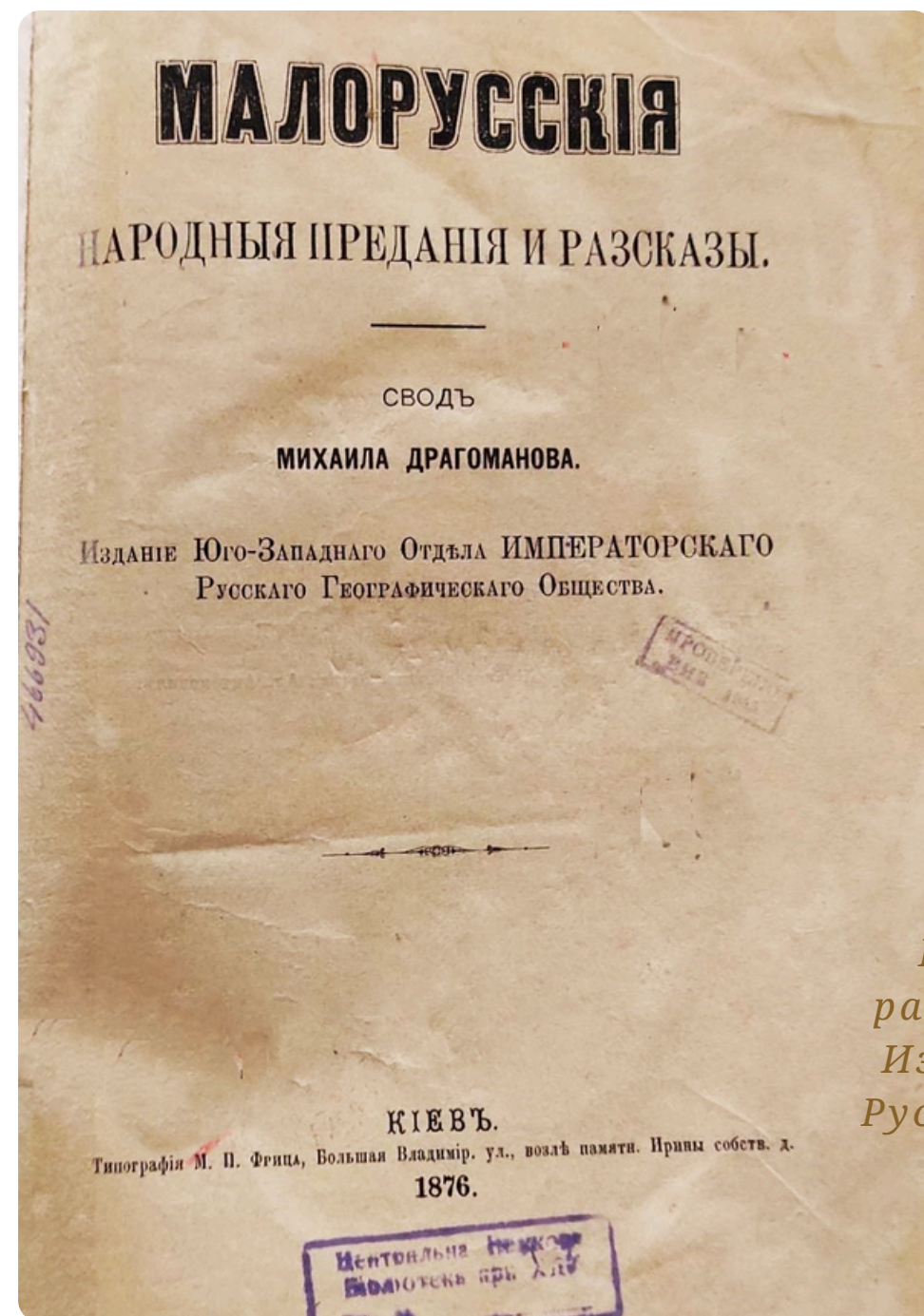

Драгоманов М. Император Тиберий: рассуждение М. Драгоманова. — Київ : Университетская типография, 1864. — [4], 112 с.

Драгоманов М. П. Вопрос об историческом значении Римской империи и Тацит / М. П. Драгоманов. — К.: Университетская типография, 1869. — Ч. I. — VIII, 417 с.

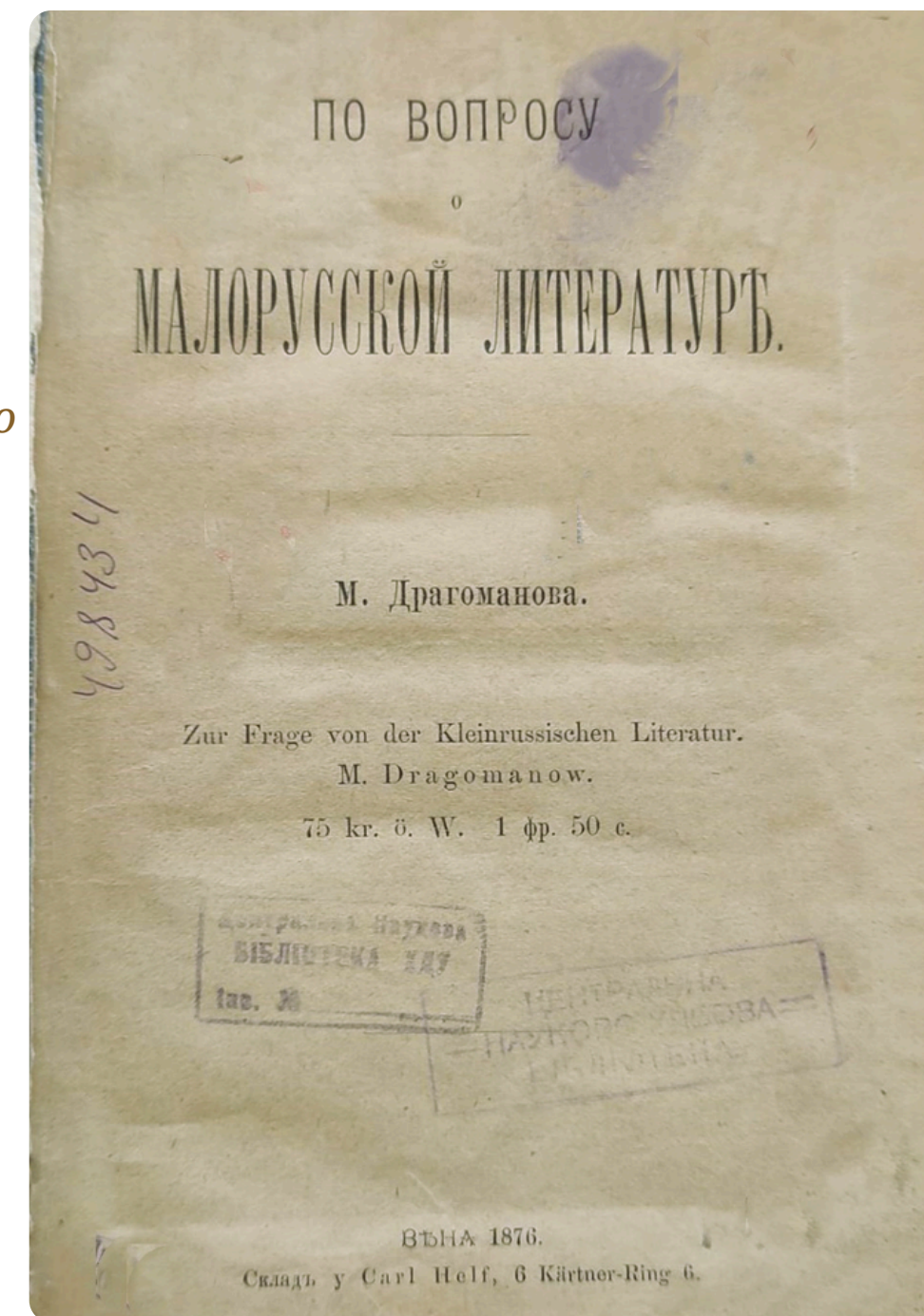
«Малорусские народные предания и рассказы» (1876) — фундаментальна збірка фольклорних матеріалів до якої увійшли народні перекази, легенди, історичні та побутові оповідання, записані в різних регіонах України.

Малорусские народные предания и рассказы. Свод Михаила Драгоманова. Издание Юго-Западного Отдела Императорского Географического общества. — К.: Типогр. М. П. Фрица, 1876.

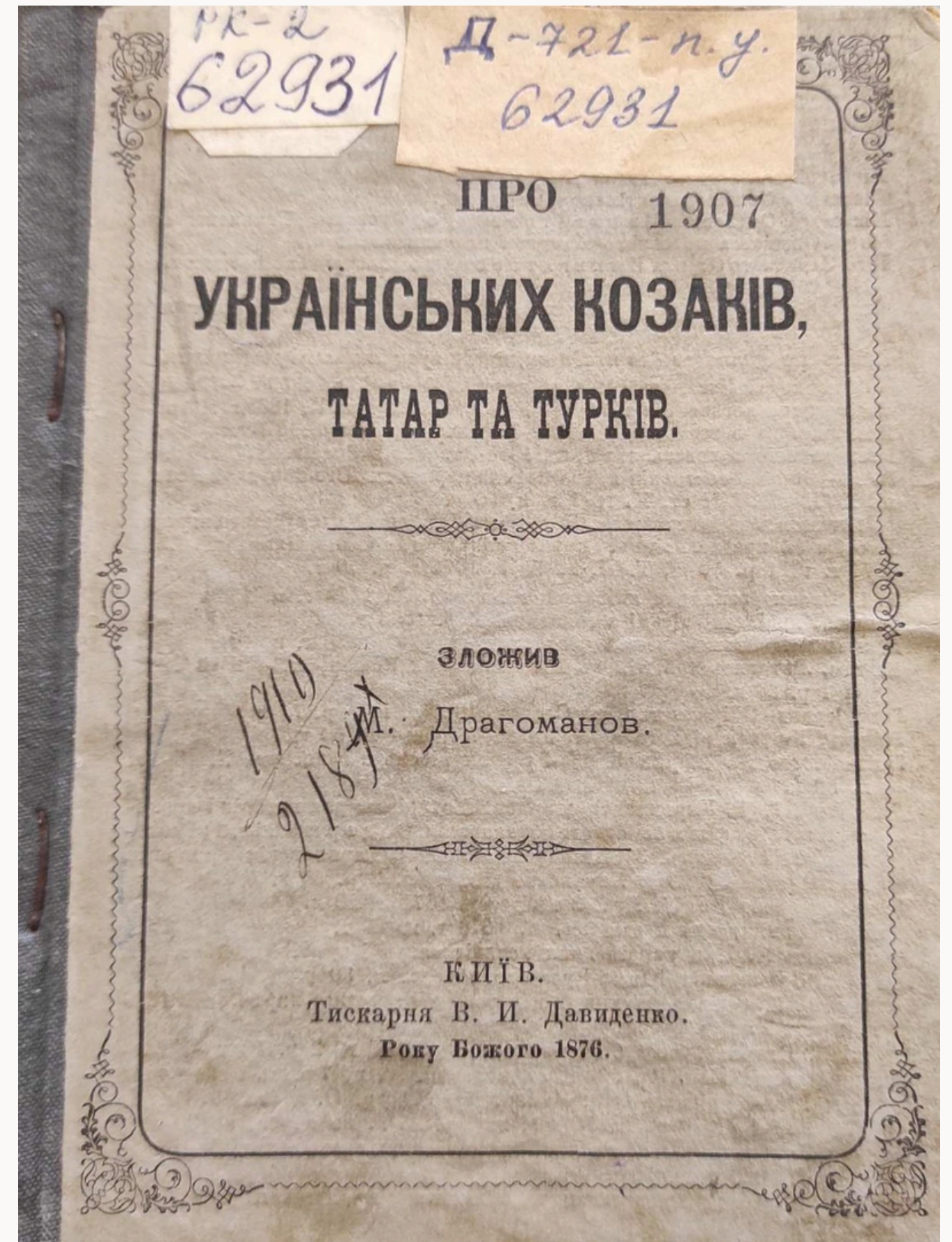
Брошюра «По вопросу о малорусской литературе» (1876) -це реакція вченого на Емський указ, що обмежив українське друковане слово, театр і публічне використання української мови. Через цензурні заборони в Російській імперії Драгоманов опублікував її за кордоном, відстоюючи право української мови та літератури на вільний розвиток.

Драгоманов М.П. По вопросу о малорусской литературе. — Вена: В болгарской типографии Ианко С. Ковачева, 1876. — XIV, 66 с.

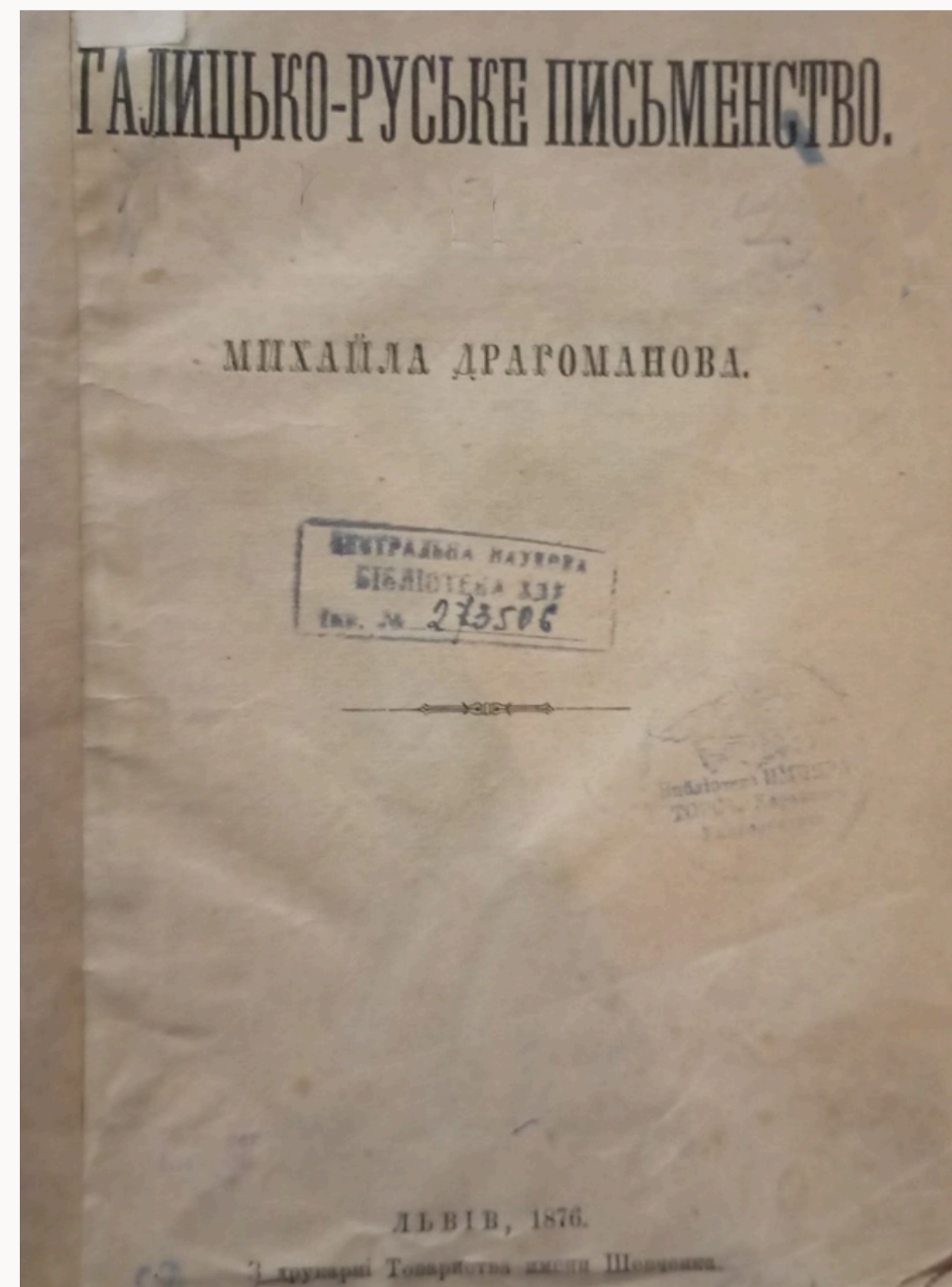
На слайді представлено перше видання
праці Михайла Драгоманова «Про
українських козаків, татар та турків» (Київ,
1876), присвяченої історії України та її
козацькому минулому. У бібліотеці
зберігаються видання 1913 та 1917 років.

*Драгоманов М.П. Про українських
козаків, татар та турків. Зложив ... К.:
В тискарні В. И. Давиденко, Року Божого
1876. — 69 с.*

З усіх ознак національних найясніша мова. Вона має найбільше практичної ваги, бо мова є спосіб, котрим люди розуміються, через який іде до людей освіта.

Михайло Драгоманов, «Чудацькі думки про українську національну справу»

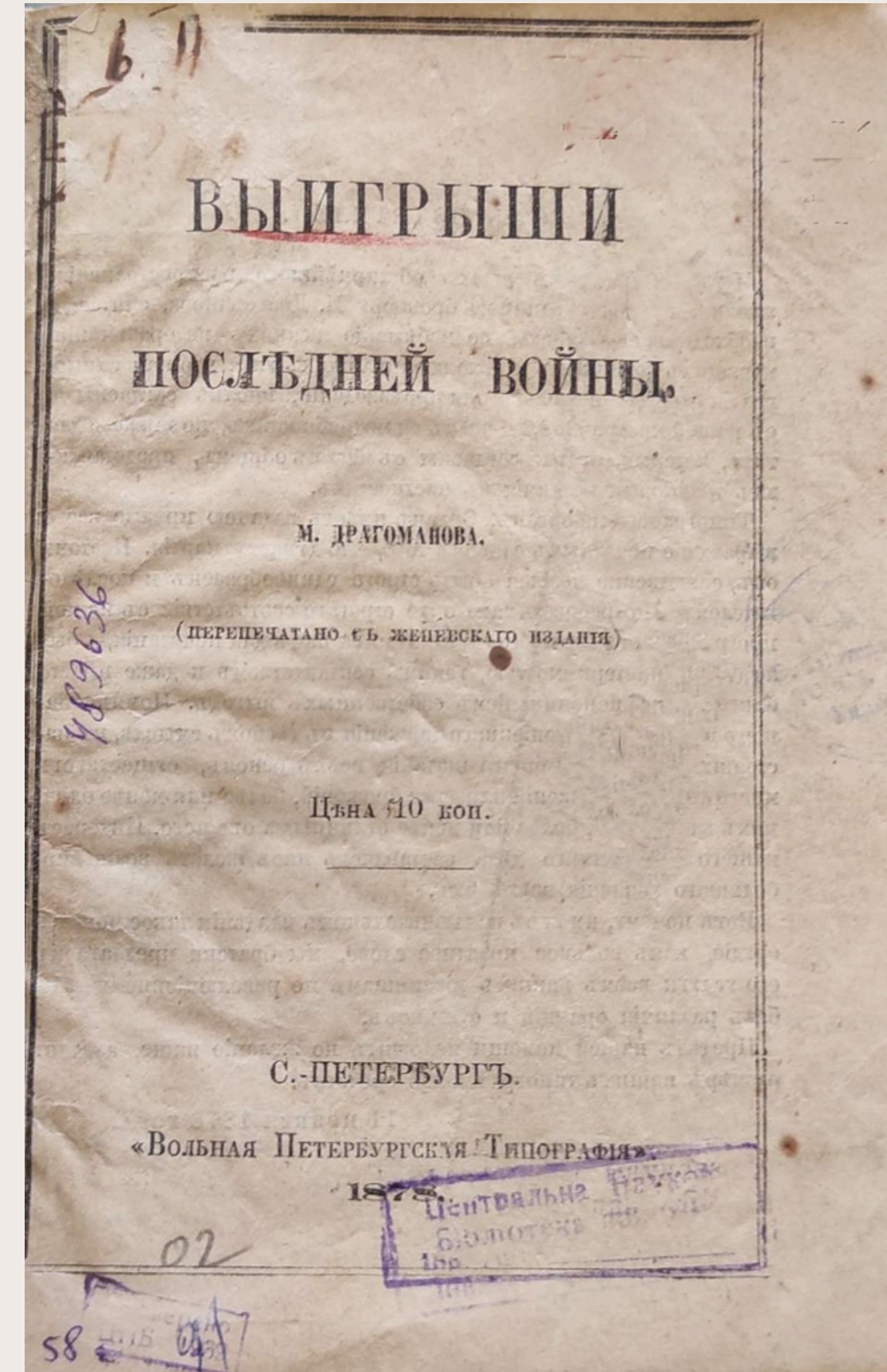

Драгоманов М.П. Галицько-руське письменство Михайла Драгоманова / Михайло Драгоманов. – Львів : 3 друк. Т-ва им. Шевченка, 1876. – 38 с.

ЖЕНЕВСЬКІ ПРАЦІ М. ДРАГОМАНОВА

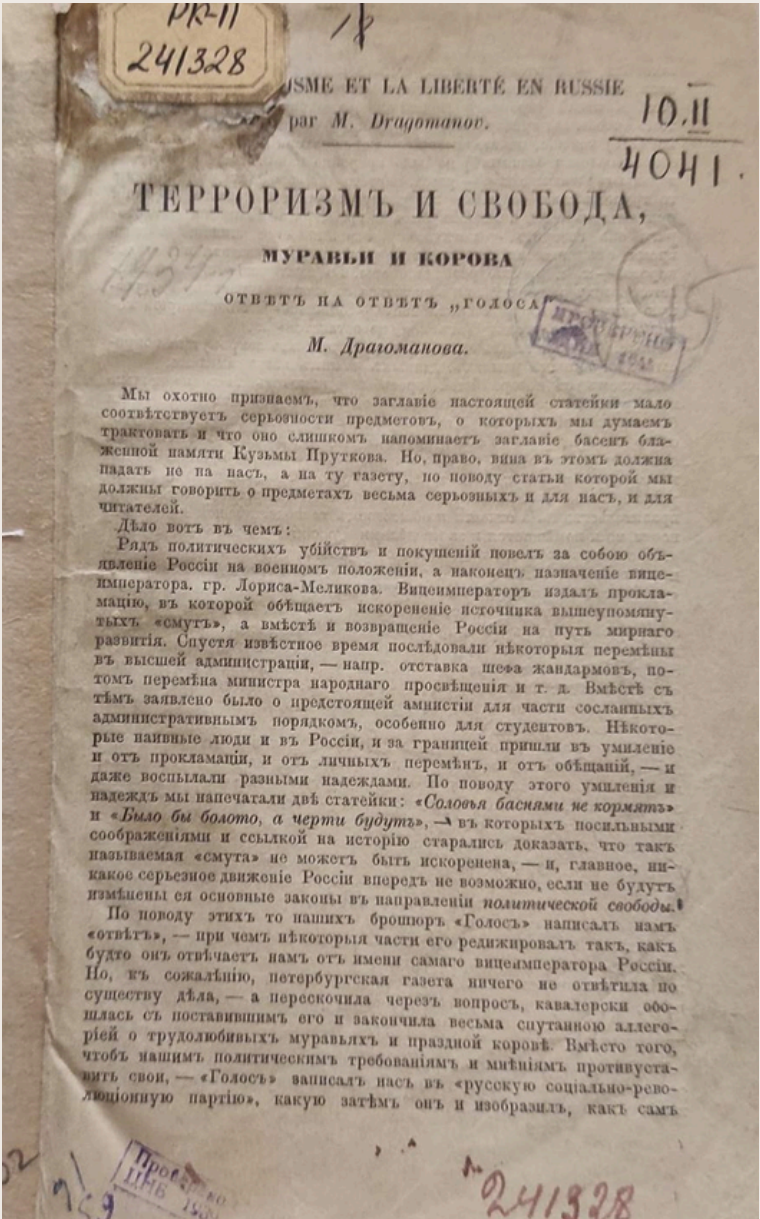
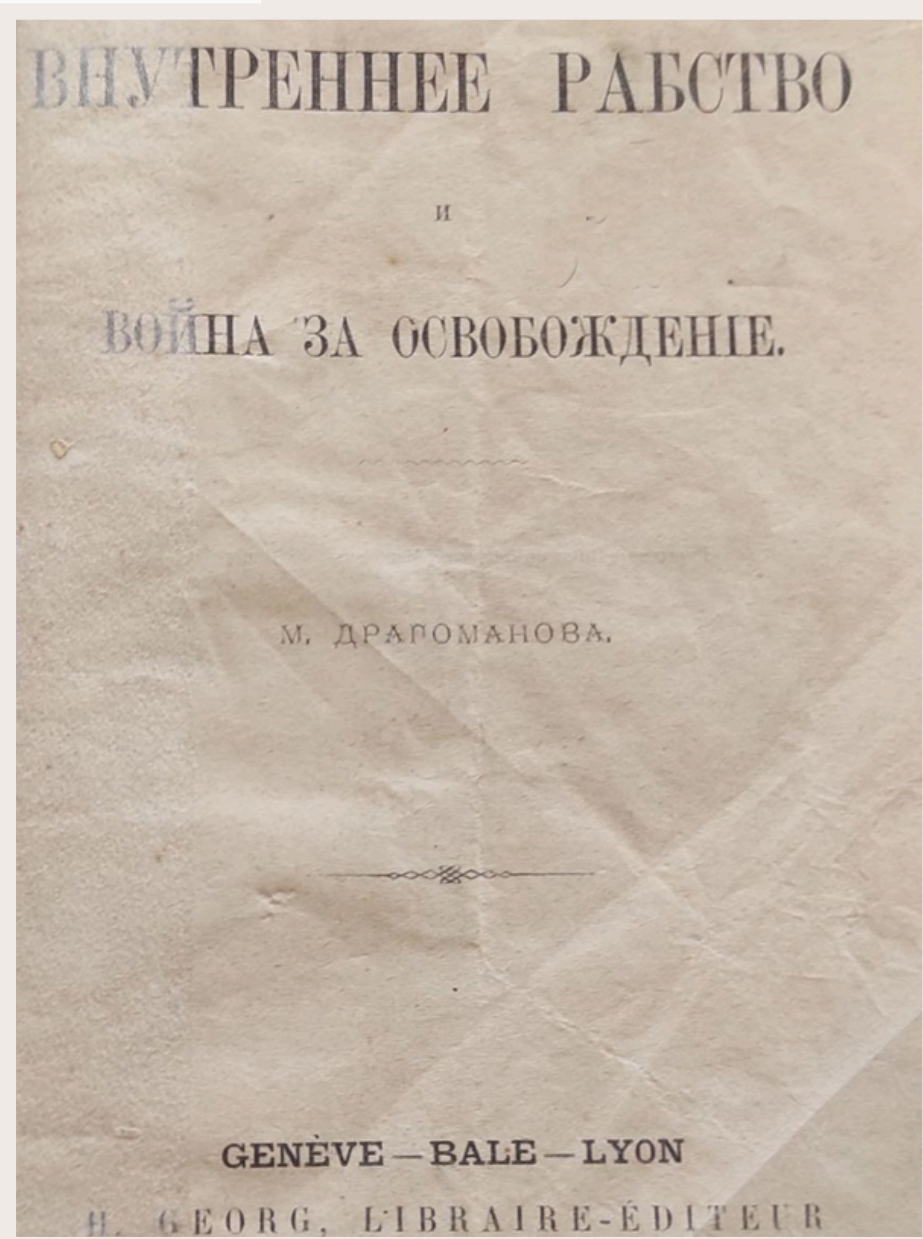
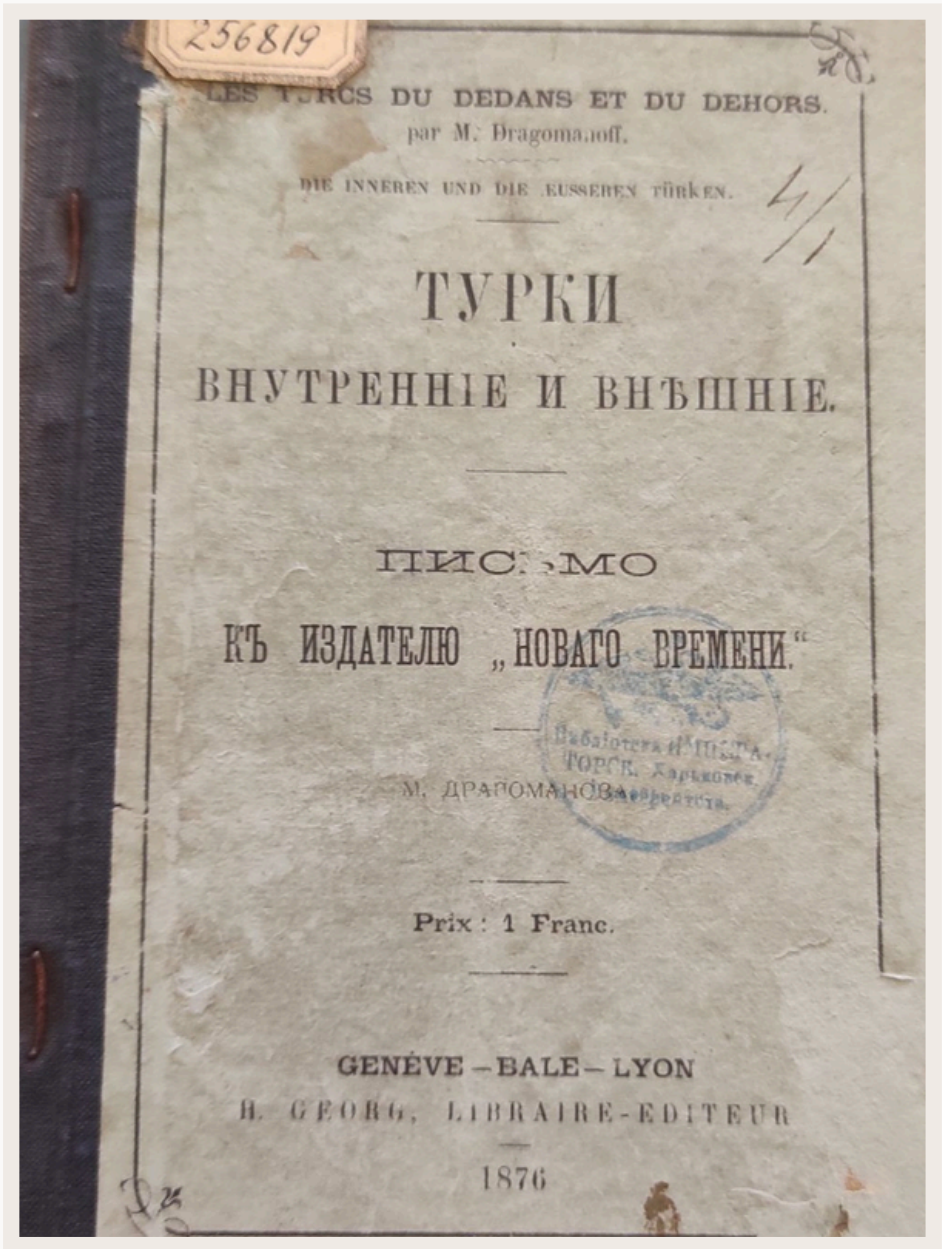
«Выигрыш последней войны» (1878)
публіцистична праця Михайла
Драгоманова, у якій автор аналізує
політичні наслідки російсько-турецької
війни 1877–1878 років та тогочасні
суспільно-політичні процеси.

*Выигрыши последней войны / [Соч.]
М. Драгоманова. - (Перепеч. с
женев. изд.). - Спб.: Вольн. петерб.
тип., 1878. - [2], 14 с.;*

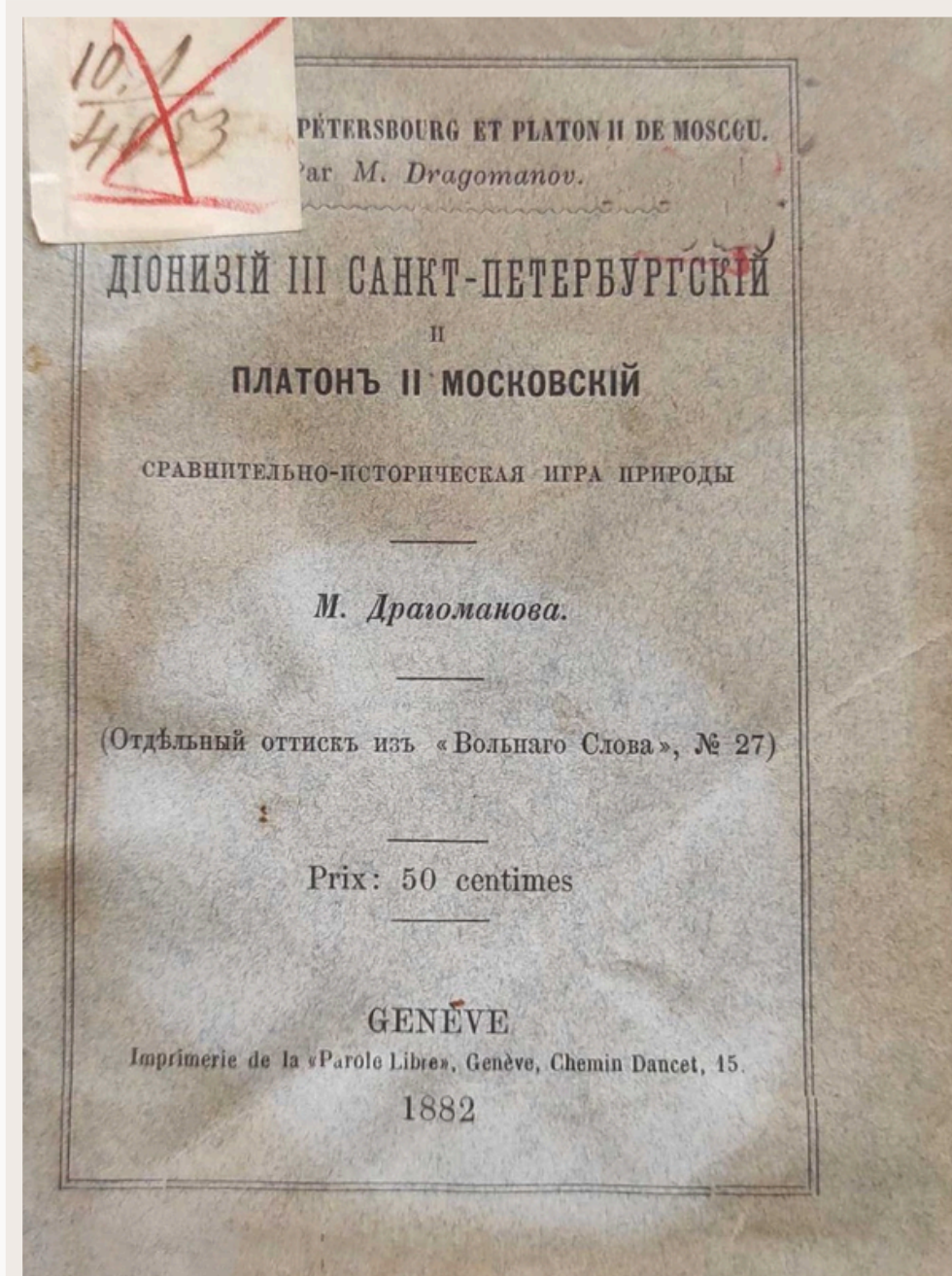
ЖЕНЕВСЬКІ ПРАЦІ М. ДРАГОМАНОВА

У своїх статтях "Турки внутренние и внешние"(1884) та "Внутреннее рабство и война за освобождение" (1876) він висловлює думку, що боротьба за політичні свободи так само необхідна, як і культурницька праця.«Терроризм и свобода, муравьи и корова»(1880) — політична стаття у якій вчений критикує терористичні методи політичної боротьби, наголошуючи, що насильство не веде до справжньої свободи, а може породити новий деспотизм. Натомість Драгоманов відстоює шлях просвіти, розвитку громадянської свідомості та політичної організації суспільства.

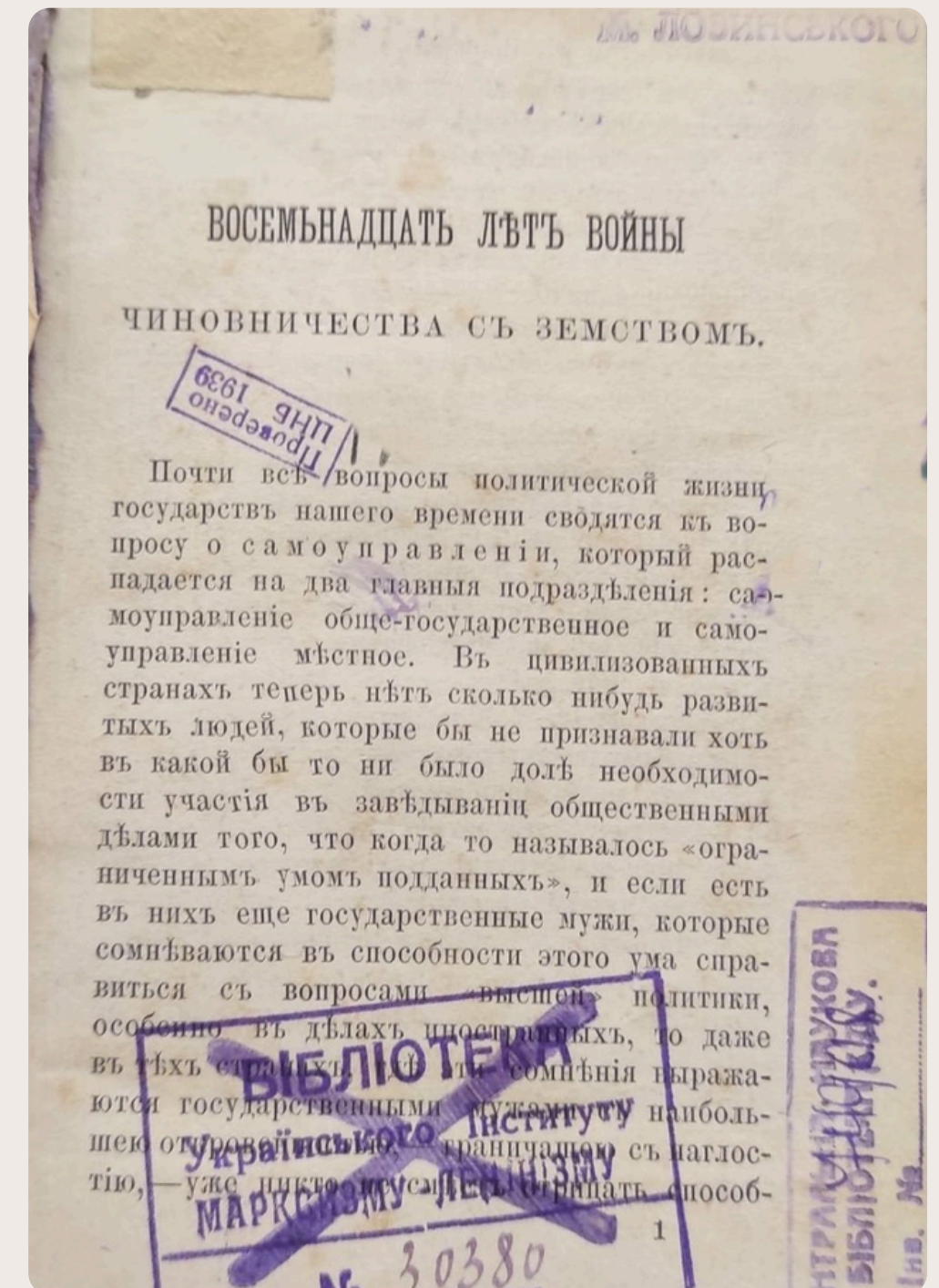
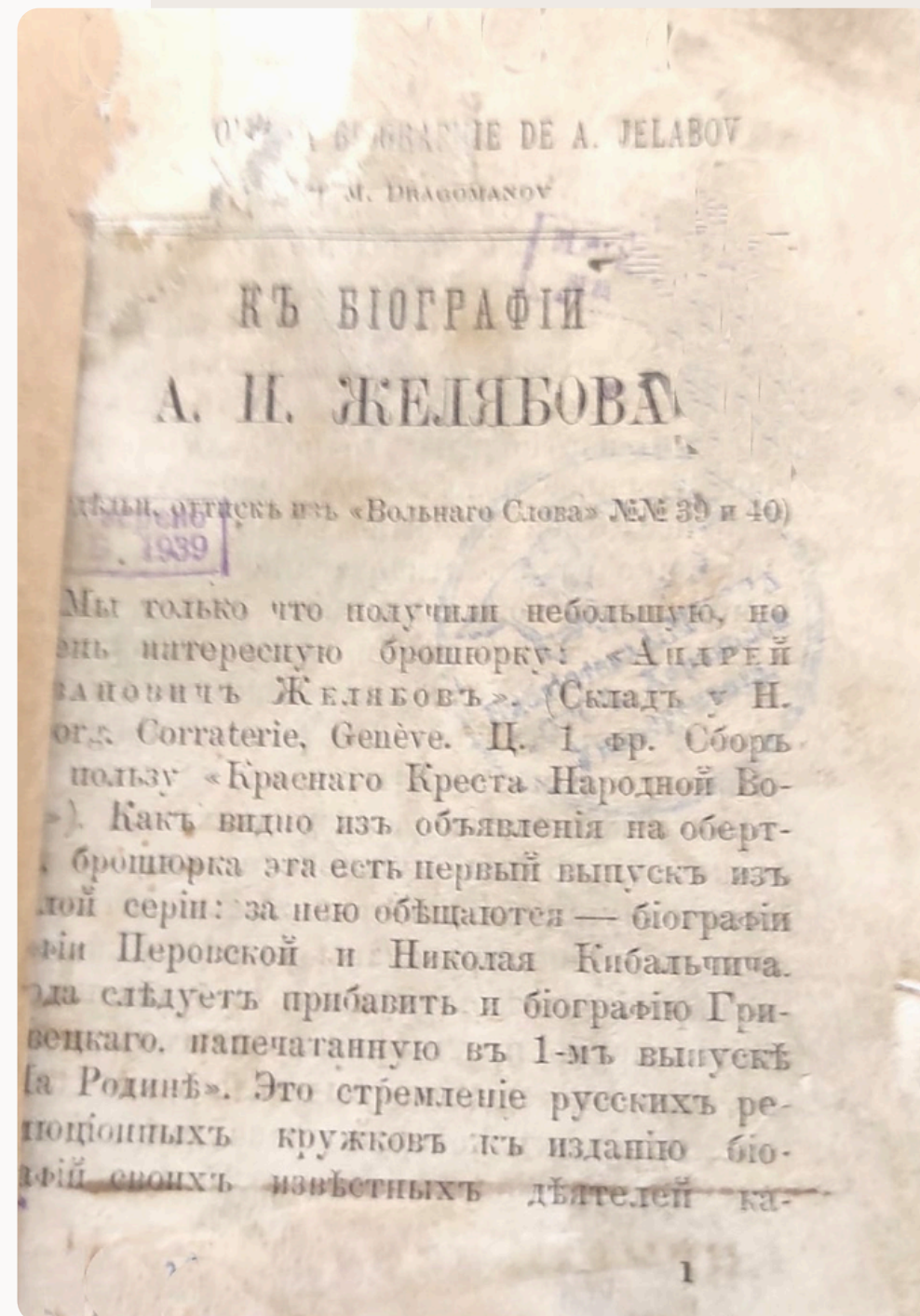
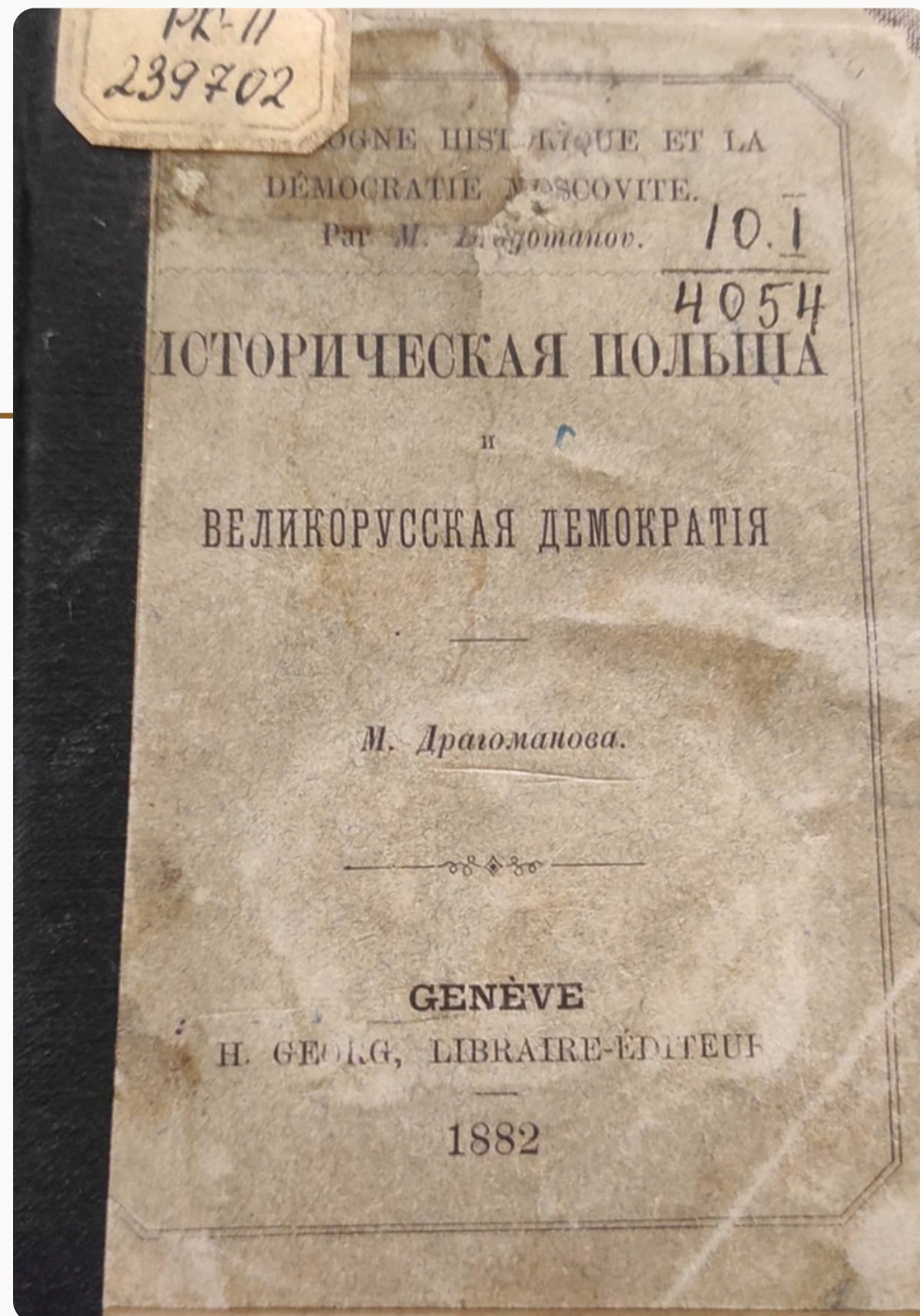
ЖЕНЕВСЬКІ ПРАЦІ М. ДРАГОМАНОВА

Михайло Драгоманов у своїх працях критично осмислював роль православної церкви та її взаємини з державною владою. У памфлеті «Дионисий III. Санкт-Петербургский и Платон II. Московский...» (1882) він аналізує діяльність вищих церковних ієрархів, а в роботі «Євангельська віра в старій Англії» (1883) показує, як Реформація та протестантський рух сприяли утвердженню релігійної свободи, громадянських прав і суспільного прогресу.

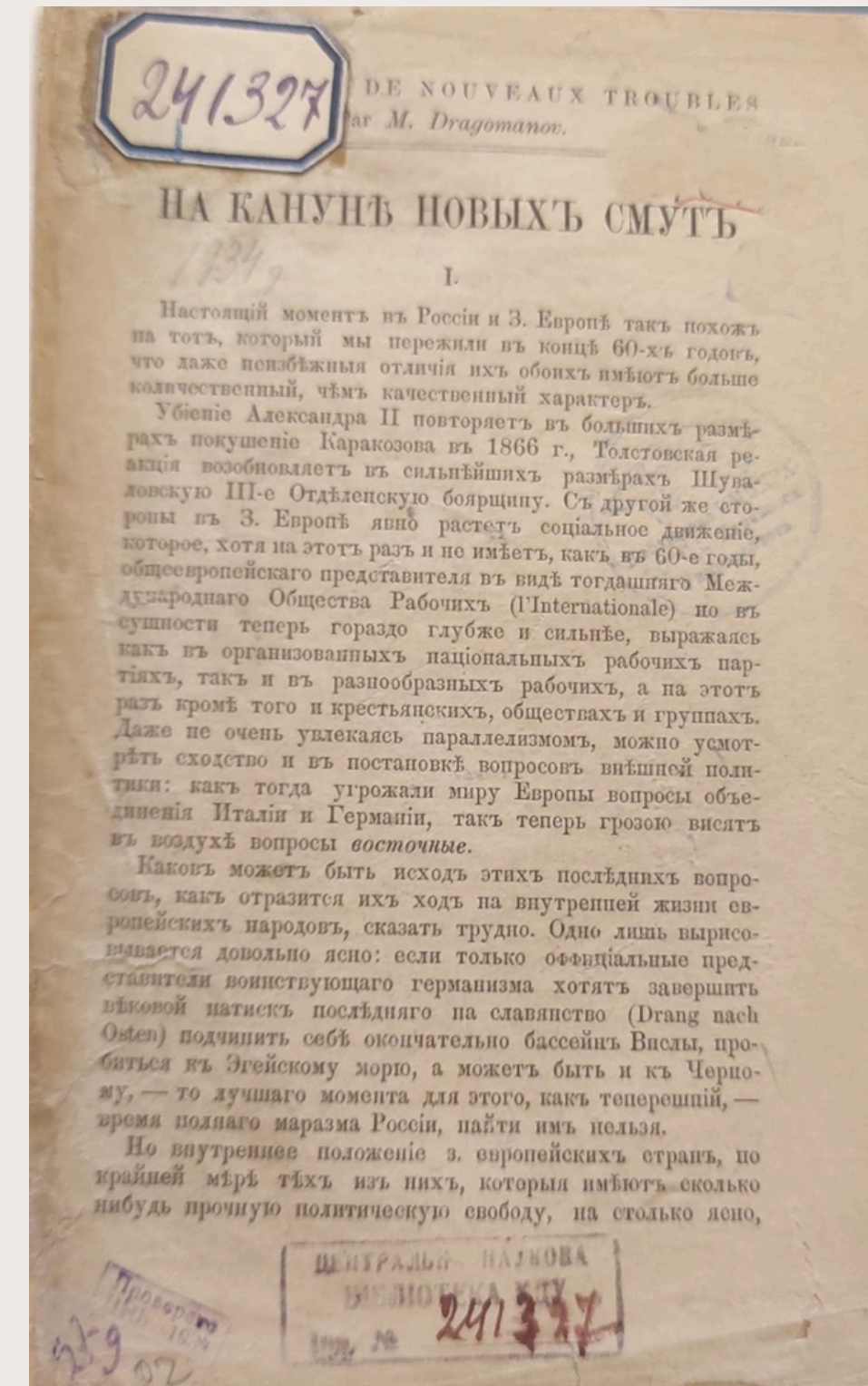
ЖЕНЕВСЬКІ ПРАЦІ М. ДРАГОМАНОВА

«Историческая Польша и великорусская демократия» (1881), «К биографии А.И. Желябова» (1882), «Народная воля» о централизации революционной борьбы в России» (1882), «Восемнадцать лет войны чиновничества с земством» (1883).

ЖЕНЕВСЬКІ ПРАЦІ М. ДРАГОМАНОВА

«Накануне новых смут» (1886) —
політико-публіцистична праця у
якій автор аналізує релігійне
життя українців, зміни їхніх
духовних переконань та відхід
від традиційної «віри батьків» у
контексті суспільних і
політичних змін того часу.

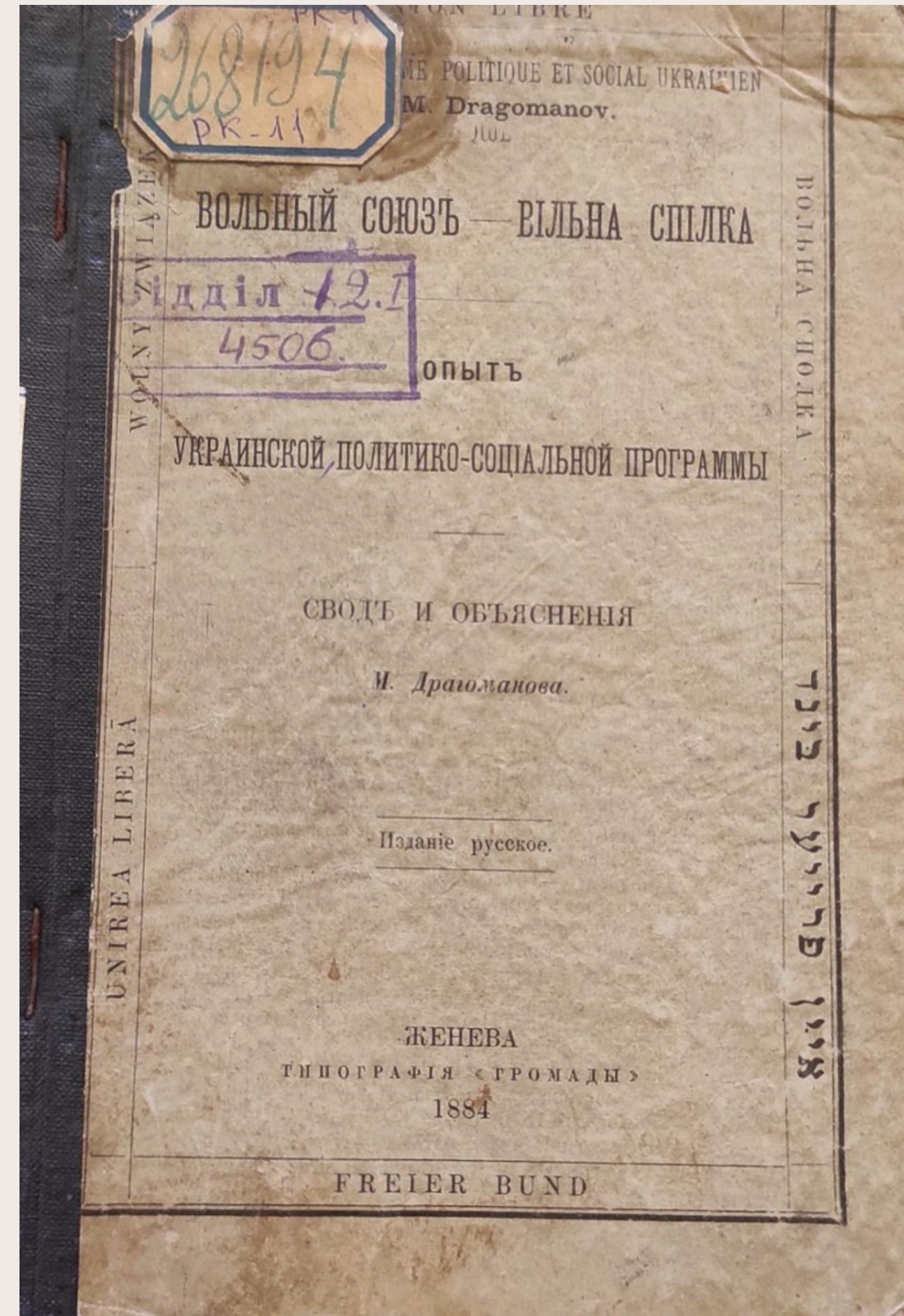
Драгоманов, М.П. Накануне новых
смут / [М. Драгоманов]. - [Женева :
тип. "Громады", 1886?]. - 24 с. - Парал.
загл. и авт. на фр.

ЖЕНЕВСЬКІ ПРАЦІ М. ДРАГОМАНОВА

«Вольный Союз — Вільна Спілка.

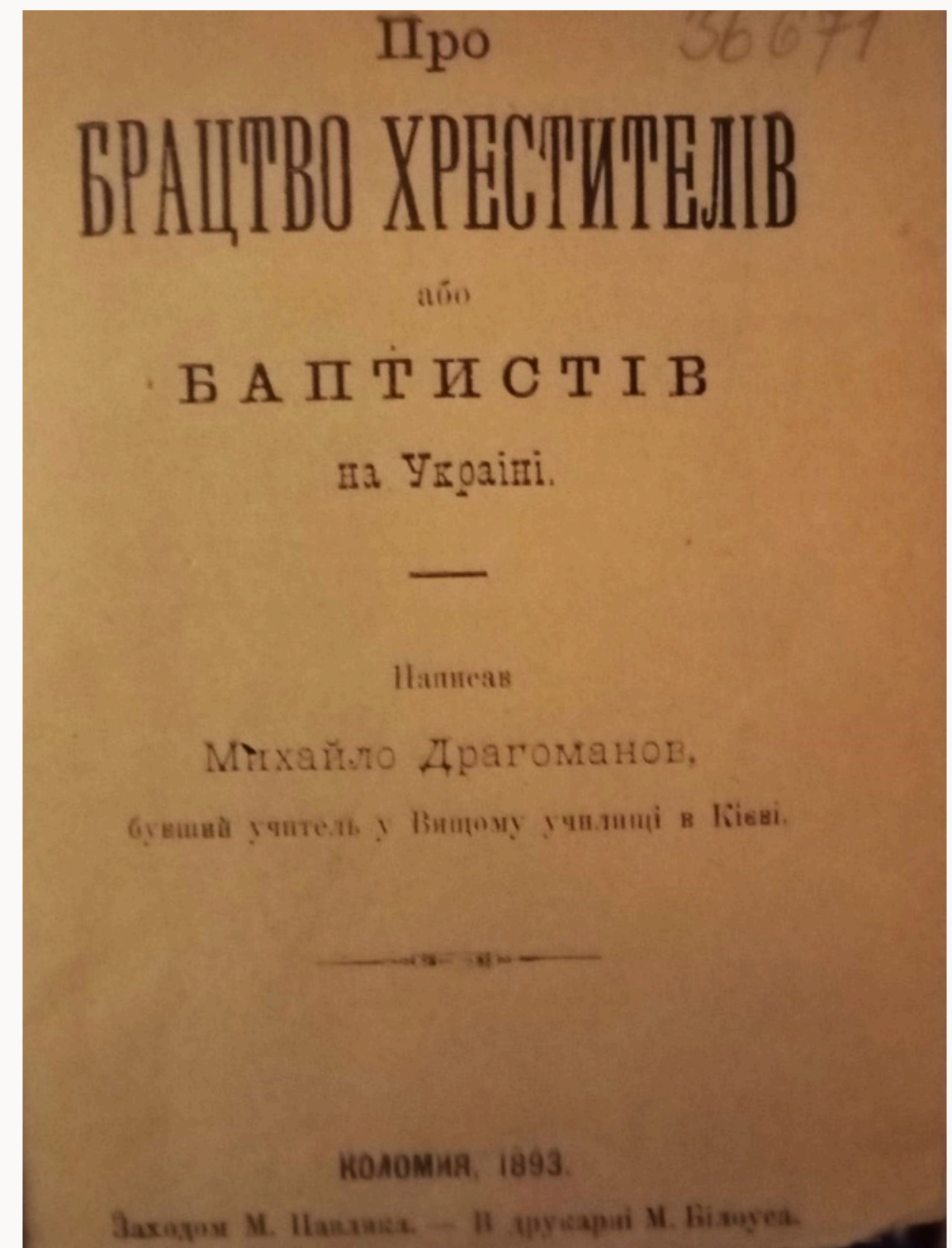
Опыт украинской политико-социальной программы» (1884) - це визначний політико-соціальний та конституційний проект Михайла Драгоманова, що став однією з перших ґрунтовних спроб сформулювати українську демократичну конституційну програму.

Вольный союз — Вільна спілка. Опыт украинской политико-социальной программы: свод и объяснения / М. П. Драгоманов. — Женева: Типография «Громады», 1884. — 109 с.

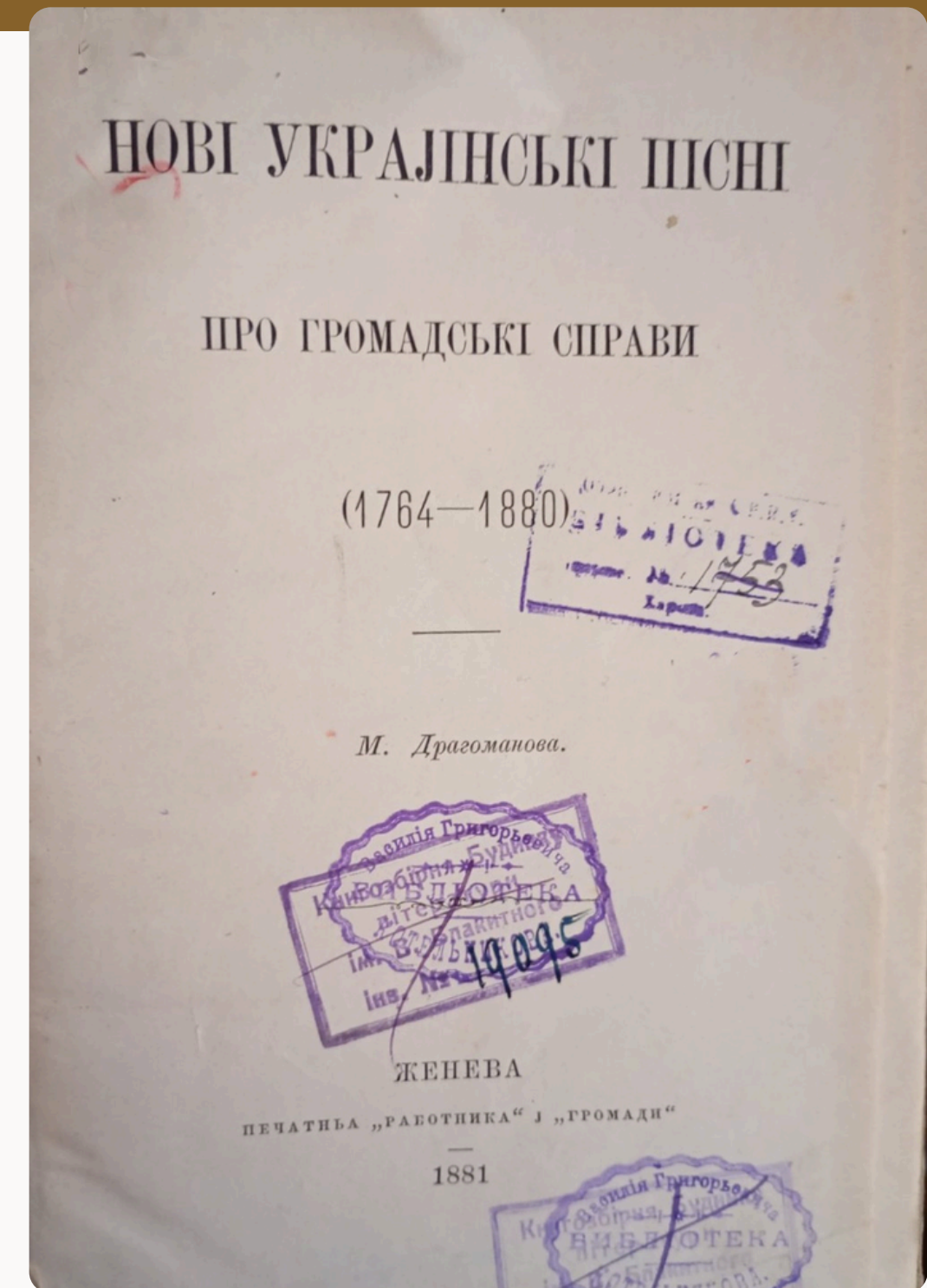
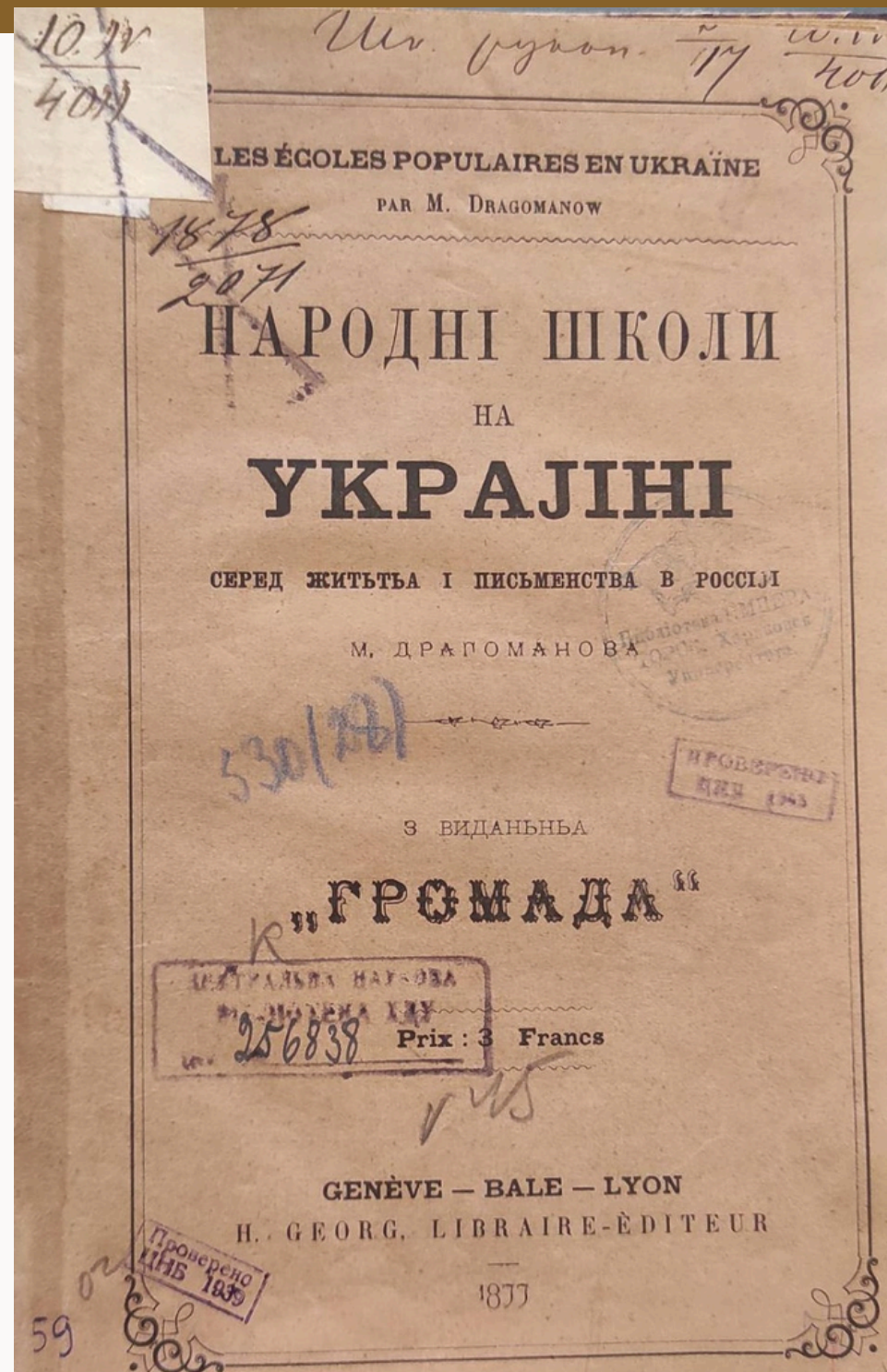

«Про братство христителів або баптистів на Україні» (1893) — робота у якій автор розглядає релігійні братства як важливе явище суспільного життя. Він підкреслює значення протестантського та баптистського рухів для утвердження свободи совісті, духовного самовираження та громадської самоорганізації.

Драгоманов, Михайло Петрович. Про Братство христителів або баптистів на Україні [Текст] / М. П. Драгоманов. - Коломия : [б.в.], 1893. - 21 с.

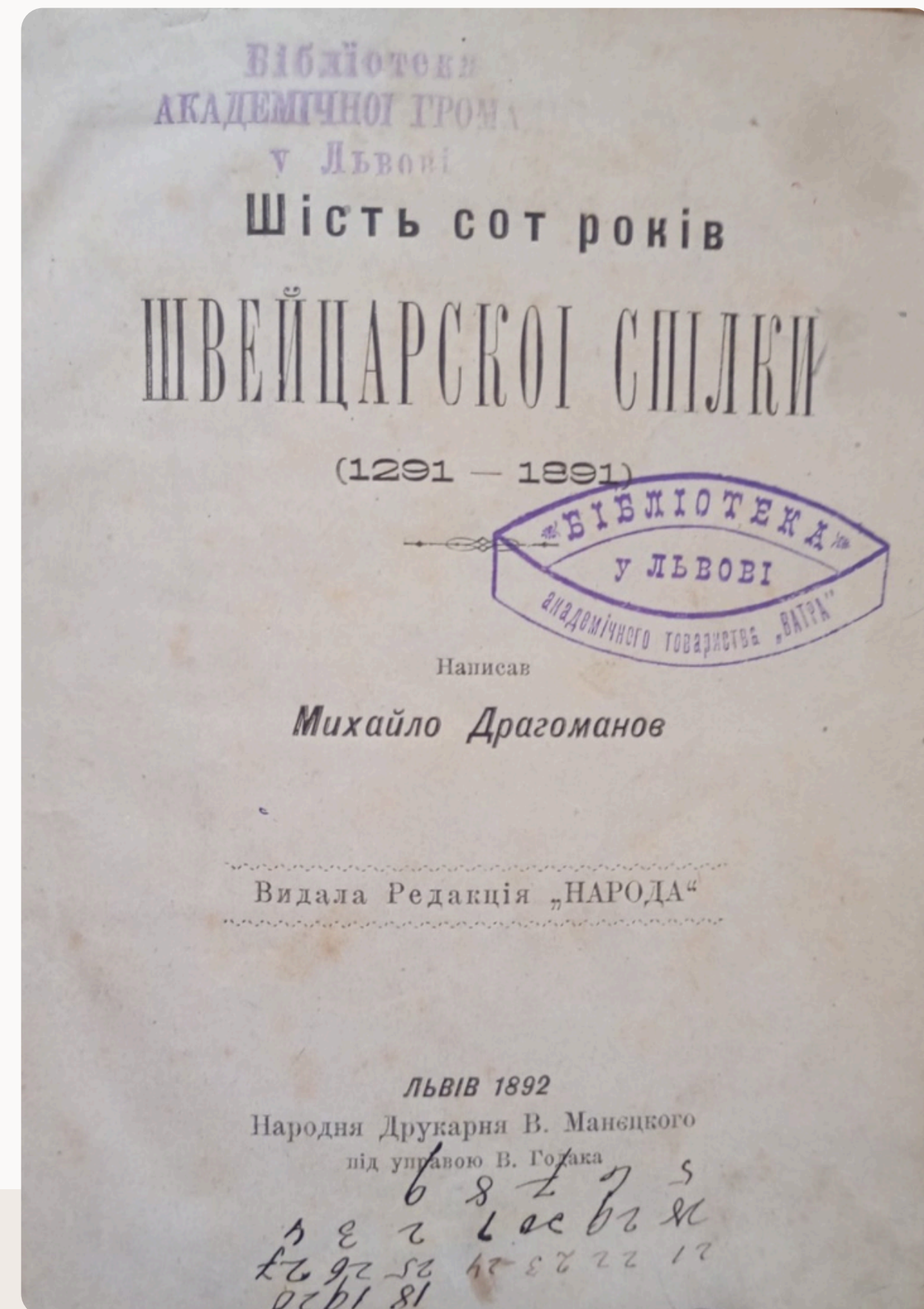

На слайді представлено праці Михайла Драгоманова, присвячені суспільно-політичному та культурному розвитку українців: «Народні школи на Україні серед життя і письменства в Росії» (1877) та «Нові українські пісні про громадські справи (1764–1880)» (1881). Ці видання надруковані «драгоманівкою» — правописом, розробленим і запропонованим Михайлом Драгомановим.

«Шістсот років Швейцарської
спілки (1291–1891)» — науково-
популярна праця Михайла
Драгоманова, видана у Львові 1892
року. Автор показує, як
швейцарські кантони,
об'єднавшись, змогли зберегти
свободу та створити федеративну
державу. Досвід Швейцарії
Драгоманов розглядав як приклад
для майбутнього України — вільної
спілки самоврядних громад,
заснованої на децентралізації,
правах людини та свободі
особистості.

*Шістсот років Швейцарської спілки
(1291—1891) — Львів: Вид. ред.
«Народа», 1892. — 33 с.*

Українцям лишається йти своєю дорогою і працювати, працювати й працювати для свого народу, сподіваючись тільки на свої сили, не звертаючи занадто великої уваги на сторонніх воронів – ні на тих, що каркають безглуздими циркулярами, ні на тих, які думають збити їх із природної і чітко обдуманого дороги вдаваними солов'їними піснями.

Михайло Драгоманов

Виставку підготувала
завідувач відділу
Центральної наукової
бібліотеки
Каразінського університету
Байрамова Каріна

